

Foreldresamarbeid, forskjeller og ulikheter

En kvalitativ studie om hvordan pedagogiske ledere samarbeider med foreldre med ulike verdisyn

Marianne Hjelkrem

[kandidatnummer: 17]

Bacheloroppgave

[BHBAC3920]

Trondheim, april 2023

Bacheloroppgaven er et selvstendig studentarbeid gjennomført ved Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning og er godkjent som en del av barnehagelærerutdanningen. Under utarbeidelse av oppgaven har studenten fått veiledning ved DMMH.

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Innholdsfortegnelse

EN KVALITATIV STUDIE OM HVORDAN PEDAGOGISKE LEDERE SAMARBEIDER MED FORELDRE MED ULIKE VERDISYN	0
FORORD.....	2
1.0 INNLEDNING	3
1.1 BEGRUNNELSE FOR VALG AV TEMA	4
1.2 OPPGAVENS OPPBYGNING OG AVGRENSNING.....	5
2.0 TEORETISK TILNÆRMING	5
2.1 DET GENERELLE FORELDRESAMARBEIDET	5
2.2 PEDAGOGENS HOLDNING OG KOMPETANSE I MØTE MED ULIKE KULTURER.....	7
2.3 FORELDRENES POSISJON OG KAPITAL – HVEM SITTE PÅ MAKTE?	8
3.0 METODE	10
3.1 METODEBEGRUNNELSE.....	10
3.2 FORBEREDELSE OG INFORMANTER	10
3.3 BESKRIVELSE AV GJENNOMFØRING	12
3.4 BEARBEIDING AV DATA	13
3.5 METODEKRITIKK	13
3.6 PERSONVERN OG ETISKE RETNINGSLINJER	15
4.0 FUNN OG DRØFTING	16
4.1 DET GENERELLE FORELDRESAMARBEIDET	16
4.2 PEDAGOGENS HOLDNING OG KOMPETANSE I SAMARBEID MED FLERKULTURELLE FAMILIER.....	19
4.3 FORELDRENES POSISJON OG KAPITAL – HVEM SITTE PÅ MAKTE?	22
5.0 OPPSUMMERING OG AVSLUTNING	25
6.0 LITTERATURLISTE	28
7.0 VEDLEGG	29
7.1 VEDLEGG 1: INTERVJUGUIDE.....	29
7.2 VEDLEGG 2: SAMTYKKESKJEMA	32

Forord

Jeg vil gjerne bruke denne anledningen til å takke informantene som har vært så snille og stilt opp til intervju slik at jeg fikk hentet inn materiale til min forskning.

I tillegg vil jeg takke Paal Echoff Salvesen og Børge Iversen, som har veiledet og hjulpet meg gjennom denne prosessen.

Sist men ikke minst vil jeg takke mine nære og kjære som har støttet og motivert meg til å skrive denne bacheloroppgaven.

Tusen takk!

Marianne Hjelkrem, 2023

1.0 Innledning

I rammeplan for barnehagen er det mange retningslinjer barnehagen skal forholde seg til når det kommer til hva barna skal få mulighet til å lære, oppleve og mestre. Der blir også foreldresamarbeid fremmet som en viktig del av arbeidet, og det står at barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med hjemmet (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.29).

For små barn vil hjem og barnehage sammen utgjøre helheten i deres liv, og ved hjelp av et godt samarbeid kan overgangene og helheten ivaretas bedre (Glaser, 2023, s. 22). For å bidra til barnets trygghet er samarbeidet mellom hjem og barnehage av avgjørende betydning (Thoresen, 2017, s. 20).

Samarbeidet mellom hjem og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29). Men å vurdere hva som til enhver tid er barnets beste har imidlertid ingen enkel rettesnor. Det handler om grunnleggende syn på barn og barndom, men også om individuelle, samfunnsmessige og kulturelle verdiprioriteringer (Skoglund & Åmot et al., 2019, s. 188).

Landet Norge har aldri vært helt kulturelt homogent, men nå mer enn noensinne har vi et kulturelt mangfold. Ifølge SSB (2023) er det 16 % innvandrere og 3,9 % andel norskfødte med innvandrerforeldre i Norge. Norge som samfunn må da tilpasse seg dette på en eller annen måte, og siden barnehager er en samfunnsinstitusjon, må også de forholde seg til det kulturelle mangfoldet.

Salole (2013) definerer kultur som et sett med verdenssyn, verdier, idealer, normer og uttrykk som skapes, deles og vedlikeholdes av mennesker i et samfunn (Bergersen, 2017, s. 15).

Ifølge Bergersen (2017) kan verdier defineres som en klar holdning eller oppfatning vi har av hvordan noe bør være på et bestemt område. Verdier bygger på vårt verdensbilde, og blir ofte dannet ut fra holdningene våre knyttet til politiske, religiøse og filosofiske spørsmål. Ofte er våre personlige verdier sterkt påvirket av de dominerende kulturelle verdiene vi er oppvokst med (s. 18).

Når det oppstår uoverensstemmelse mellom barnehagen og foreldrenes verdier, kan samarbeidet bli satt på prøve (Myrann, 2021, s. 76).

1.1 Begrunnelse for valg av tema

I løpet av mine tre år på Dronning Maud er foreldresamarbeid noe jeg føler jeg har fått for lite erfaring med. I praksis har det vært oppgaver knyttet til dette, men mye av det ble vanskeligere å gjennomføre på grunn av Covid-19, og noen ganger var det heller ikke gjennomførbart.

Det tok litt tid før jeg fant ut at problemstillingen min skulle være «*hvordan samarbeider pedagogiske ledere med foreldre med ulike verdisyn*».

Først var jeg innom begrepet «interessekonflikt» i stedet for «verdisyn», fordi jeg vet at hvis det oppstår interessekonflikt (motstridende interesser) mellom hjem og barnehage, så er dette kanskje noe som kan løses ved å inngå kompromisser. Dette virket for enkelt, så etter å ha grublet en stund bestemte jeg meg for å gjøre min egen forskning kanskje litt mer komplisert, der jeg ikke allerede kan tenke meg frem til et svar. Dette gjør forskningen enda mer interessant for min del, der jeg drives av en indre motivasjon til å få svar på problemstillingen min.

Våre verdier er så dypt forankret i oss, og verdikonflikter er utfordrende å løse (Myrann, 2021, s. 76) I følge Glaser (2023) er foreldresamarbeid et begrep som i førsterekke understreker *samarbeid mot felles mål for barnets beste* (s. 92). Siden barnets beste er et diskuterbart tema, fikk det meg til å undre over om det i det hele tatt er mulig å få til et samarbeid men noen som har et annet verdisyn.

Dette vil jeg finne ut av ved å se nærmere på hvordan to pedagogiske ledere arbeider med dette, hvor jeg kan få et innblikk i deres barnehage- og organisasjonskultur (Larsen & Slåtten, 2019, s. 226).

Foreldre har fått økte rettigheter og brukerstatus, og de har mer innsikt i barnas barnehageliv enn noen gang. Det innebærer at mange stiller langt flere krav til tilbudet enn tidligere, og stadig flere foreldre uttaler seg om kvaliteten i barnehagen (Glaser, 2023, s. 30).

Det sies at foreldre kjenner barna sine best, likevel vil jeg ikke at de skal betvile mine evner og kompetanse som barnehagelærer når jeg skal inngå et samarbeid med dem. Derfor vil jeg forhåpentligvis etter denne forskningsprosessen føle meg mer rustet til å gå ut i rollen som barnehagelærer, hvor jeg også må forholde meg til mangfoldige familier.

1.2 Oppgavens oppbygning og avgrensning

Innledningsvis presenterer jeg problemstillingen min, deretter begrunner jeg valg av tema ut fra mine egne erfaringer og interesser. Første kapittel er den teoretiske delen, hvor jeg har valgt å dele teorien inn i tre ulike hovedtemaer. De omhandler det generelle foreldresamarbeidet, pedagogens holdning og kompetanse i møte med ulike kulturer, og foreldrenes posisjon og kapital – hvem sitter på makten?

I det andre kapitlet begrunner jeg valg av metode, forklarer hvordan jeg forberedte meg og forteller kort om informantene jeg intervjuet.

Senere beskriver jeg hvordan innsamling av materialet foregikk, og stiller meg kritisk til mine egne metodologiske valg. I tillegg skriver jeg litt om hvilke hensyn og hva jeg har tenkt på i forhold til personvern og etiske retningslinjer.

I det fjerde kapitlet viser jeg til funnene mine og drøfter disse i lys av den presenterte teorien. I det femte og siste kapitlet, gjør jeg en liten oppsummering på det hele.

2.0 Teoretisk tilnærming

2.1 Det generelle foreldresamarbeidet

Birthe Ravn forklarer samarbeid som et forhold mellom mennesker som i respekt for hverandres forskjellige kunnskaper, ferdigheter, egenskaper og holdninger arbeider mot samme mål på grunnlag av en felles sum ressurser. Det ideelle samarbeidet hviler på gjensidig tillit og på en felles ansvarsfølelse. Det dreier seg om et likeverdig forhold (Glaser, 2023, s. 92).

I følge rammeplan for barnehagen skal barnehagen begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. I tillegg må både foreldre og personalet forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 29).

«Vanskelige foreldresamtaler» vil sjelden dukke opp, hvis barnehagepersonalet jobber godt med det generelle foreldresamarbeidet (Glaser, 2023, s.15). Ifølge Thoresen (2017) burde man som barnehagelærer sammen med foreldrene avklare forventninger og krav til hverandre. Dette fordi hvis man har uavklarte forventninger til hverandre, kan det lett oppstå både misnøye, skuffelse og små konflikter (s. 84).

Høy forekomst av positiv kontakt bidrar til et godt samarbeid. Først og fremst er det viktig å benytte de daglige mulighetene for kontakt i bringe- og hente situasjoner. Ved å bygge relasjoner i «fredstid» kan dere på denne måten sikre dere et godt samarbeid som kan tjene som et nyttig grunnlag den dagen man må ta opp noe med foreldrene som kan føles vanskelig (Glaser, 2023, s. 153).

Et godt samarbeid avhenger av partenes vilje og evne til å forstå hverandre og sette seg inn i den andres perspektiv. Det handler om å møte foreldrene med respekt og anerkjenne alle innspill som verdifulle, til tross for ulike utgangspunkt. Anerkjennelse er et viktig element i gode mellommenneskelige relasjoner (Myrann, 2021, s. 44).

Som nevnt tidligere vil mange ofte mene at deres verdensbilde og verdisyn gir mening og at det derfor er noe andre også bør ha samme forståelsen for. I en diskusjon om hva og hvilke verdier som er viktige og riktige, vil man som oftest kanskje prøve å påvirke den andre parten sitt syn på en eller annen måte.

Hvis dette er intensjonen for å få noen til å forstå ditt ståsted, bør ikke påvirkning ifølge Glaser (2023) skje i form av overtalelse, men gjennom overbevisning. Å overtale andre forutsetter et subjekt-objekt forhold, der den andre manipuleres. Å overbevise andre forutsetter et subjekt-subjekt forhold og en ekte dialog basert på likeverdighet, der begge vinner ny innsikt i en gjensidig dannelsesprosess (s. 86).

Våre personlige verdier er ifølge Bergersen (2017), sterkt påvirket av de dominerende kulturelle verdiene vi er oppvokst med (s. 18). Derfor er det viktig at ansatte i en barnehage også jobber med den flerkulturelle pedagogikken.

2.2 Pedagogens holdning og kompetanse i møte med ulike kulturer

Det er en utbredt oppfatning at flerkulturell pedagogikk kun gjelder minoritetene. Men det er svært viktig å arbeide med dette temaet også med majoriteten. Dette for å unngå at de med majoritetsbakgrunn skal tro de er overlegne andre grupper som er eller tenker litt annerledes enn dem selv (Sand, 2019, s. 236).

Holdninger er innlærte og relativt varige. En holdning er mer enn en mening, for meningene våre endrer seg oftere. Vi er bevisst at vi har meninger, mens det ikke alltid gjelder for holdningene våre (Bergersen, 2017, s. 20).

Etnosentrisme og kulturel relativisme er to begreper som beskriver holdninger en person kan ha i møte med det som er fremmed og annerledes. Etnosentrisme betyr at man bruker seg selv og sin egen kultur som målestokk for å vurdere om andre sine synspunkter, skikker og tradisjoner er fornuftig eller ikke. (Sand, 2020, s. 85). Hvis de ansatte i en barnehage har denne holdningen, kan de da ha en problemorientert tilnærming til foreldresamarbeidet. Da møter personalet foreldrene med en forventning om at samarbeidet med dem er vanskelig. Foreldrene kan oppleves som ressursvake og at de har lite å bidra med. Kjentegn ved en problemorientert barnehage vil være at personalet er opptatte av at de med minoritetsbakgrunn mangler majoritetskulturell kompetanse (Sand, 2020, s. 148).

En kulturel relativistisk holdning innebærer synspunktet om at kulturer er relative og bare kan forstås ut fra seg selv, og at man er nysgjerrig og ønsker å vite noe om hva skikkene og handlingene betyr, og hvilken mening de har (Sand, 2020, s. 85). Ansatte med denne type holdning vil som oftest kunne møte det som er fremmed og annerledes med en ressursorientert tilnærming. Det innebærer at personalet ser på foreldrene som en ressurs selv om de kan ha noe forskjellig oppdragelsespraksis og noen andre mål for oppdragelsen enn det man finner som mest vanlig i majoritetsbefolkningen. Personalet vil da legge til rette for at foreldrene får reell innflytelse i barnehagen. (Sand, 2020, s. 148).

Ifølge Deardorff (2006), er det en spesiell type kompetanse han mener er viktig for å kunne møte det som er fremmed, nemlig interkulturell kompetanse. Først er det noen forutsetninger til grunne. Blant annet så må man ha en åpen holdning der man er villig til å lære noe nytt og at man har respekt for- og toleranse ovenfor andre.

Interkulturell kompetanse kan beskrives som evnen til å skape en felles forståelse mellom mennesker med forskjellige sosiale identiteter og evnen til å forholde seg til andre menneskers kompleksitet og individualitet. I møte med andre kan ny forståelse og innsikt gi en utvidet forståelseshorisont, som igjen kan føre til endringer i verdier og normer (Dypedahl & Bøhn, 2017, s.18).

2.3 Foreldrenes posisjon og kapital – hvem sitter på makten?

Hvilken tilnærming og holdninger de ansatte har til de foresatte er med på å definere hver enkeltes makt og posisjon i samarbeidet.

Bourdieu var opptatt av sosial og kulturell kapital som viktige faktorer når mennesker omgås hverandre. Sosial kapital handler om å få innpass i nettverk og grupper. Det er lett å tenke seg at denne typen kapital har verdi, siden det kan gi deg tilgang til ulike posisjoner i samfunnet. Kulturell kapital handler om å mestre de kulturelle kodene som har status i samfunnet. Ofte er vi ikke bevisste på dem selv om de former smaken vår, og hva vi liker og synes er fint. Dette kan komme til uttrykk i tingene vi omgir oss med, måten vi snakker på, hvordan vi kler oss, og hvordan vi oppfører oss. Disse kodene uttrykker og definerer hvem vi er, og hvilken gruppe vi tilhører (Glaser, 2023, s. 143).

Foreldre i barnehagen vil ha ulike forutsetninger for å tilpasse seg og bli inkludert i barnehagen ut fra ulik sosial og kulturell kapital.

Det kan for eksempel være vanskelig for en mor eller far som ikke er kjent med norsk barnehagetradisjon, å vite hva som forventes av deltakelse og initiativ i barnehagen, og hvordan man skal opptre i barnehagens ulike sammenhenger (Glaser, 2023, s. 143).

Foresatte som kan kodene for norsk barnehageliv, oppfattes ofte av personalet som riktig eller lettvinne fordi de oppfører seg som de ansatte forventer (Glaser, 2023, s.143). Det er en form for kulturell kompetanse, eller i følge Bourdieu en form for «finkultur» - det samfunnets elite definerer som «riktig» kultur. I barnehagen er det en elite i barnegruppa, foreldregruppa og i personalet (Larsen & Slåtten, 2019, s. 91).

Tidligere i denne teksten viste jeg til hva Salole (2013) legger i begrepet kultur. Men i følge Thun (2015) kan også kultur brukes for å forklare det norske «vi». Kultur blir slikt sett en viktig dimensjon for selvidentitet og følelse av fellesskap, men også som grensemarkør både til å inkludere og ekskludere. I et mangfoldig samfunn snakker vi gjerne om vi og de andre, om oss og dem. Den ene gruppen eksisterer bare i kraft av den andre. Å være en del av en gruppe kan gi samhørighet, lojalitet og følelsesmessig sikkerhet (Larsen & Slåtten, 2019, s. 59).

Personer har ofte lett for å søke kontakt med dem man tror er i samsvar med egne meninger og holdninger. Der det som partene har til felles framheves, mens det som gjør dem forskjellige, taktfullt holdes utenfor samværet. Seeberg forteller at det er ganske vanlig at når majoriteten først tar kontakt med minoriteten, dreier spørsmålene seg ofte om «Hvor kommer du fra?» «Trives du i Norge?». Det er forskjeller som etterspørres, og ikke det vi har til felles. Derfor kan det tenkes at de «andre» lett kan falle utenfor fellesskapet (Bescher, 2006, s. 97).

Foresatte kan til en viss grad velge hvor de vil ligge både på den sosiale og den kulturelle rangstigen. Det avhenger av hva de velger å praktisere av skikker og normer i det samfunnet de lever i, og hvor villig de er til å tilpasse seg majoriteten. Men til syvende og sist handler det om personalet- og resten av foreldregruppas holdninger til det som er annerledes.

Forhold som makt, klasse og sosial og kulturell bakgrunn virker inn på hvordan ulike mennesker har ulik innflytelse og ulike posisjoner i barnehagene (Glaser, 2023, s. 142).

Med dette kan vi stille oss spørsmål om hvem sine verdier, normer og førforståelser som dominerer i et samfunn, og særlig når det gjelder kulturelt mangfold, er det viktig å bevisstgjøre seg majoritetsgruppens definisjonsmakt og utfordre gitte «sannheter» og førforståelser (Bergersen, 2017, s. 15).

3.0 METODE

3.1 Metodebegrunnelse

Innenfor forskning er det to ulike metoder å benytte seg av når man vil finne svar på et fenomen. Kvalitativ metode og kvantitativ metode. Den kvalitative metoden går i dybden og viser til egenskapene eller karaktertrekkene ved fenomener, der forskeren ser på fenomenet innenifra og må tolke dataen som samles inn. Kvantitativ metode går i bredden der man systematisert lager spørsmål med faste svaralternativer, og der forskeren ser på fenomenet utenifra og kan finne det representative, og gjennomsnittlige (Dalland, 2017, s. 53).

Jeg har valgt å ta i bruk kvalitativ metode, der jeg gjennomfører intervjuer for å innhente relevant data. Dette er for at jeg vil gå i dybden i erfaringer, holdninger og forståelser av et fenomen og virkelig grave etter svar. Jeg er ikke ute etter det som er målbart og gjennomsnittlig, dermed føles dette mest hensiktsmessig for min del (Dalland, 2017, s. 53).

Den kvalitative metoden er mer fleksibel siden det ikke er noen faste svaralternativer, dermed får informantene muligheten til å forklare og utdype svarene så detaljert de bare vil. I tillegg kan det bli enklere for meg å se sammenhengen mellom all dataen som samles inn, og sette dette sammen til en helhet (Dalland, 2017, s. 53).

3.2 Forberedelse og informanter

Jeg leste relevant teori om foreldresamarbeid og kultur før jeg hentet inn materialet, for å få inspirasjon til hvilke type undertema jeg kunne skrive om og hvilke spørsmål det var lurt å stille i intervjuene. Jeg fant mye teori jeg synes var interessant og det endte opp med at jeg skrev teoridelen før jeg hadde gjennomført intervjuene. Dette kan både være en fordel og en ulempe. Det er en fordel med tanke på at jeg kan vinkle spørsmålene til å bli relevante, men det viste seg at mye av det jeg allerede hadde ikke nødvendigvis var så relevant, så jeg måtte skrive en del om igjen.

Jeg kontaktet informantene i god tid før intervjuet ble gjennomført der jeg sendte de et samtykkeskjema om hva intervjuet skulle handle om. Jeg valgte å ikke sende dem selve intervjuguiden, fordi da kunne de forberedt seg godt på hva de skulle sagt på forhånd, og det hadde ikke blitt rom for de spontane og interessante svarene. Jeg prøvde å passe på å stille åpne spørsmål slik at informantene skulle gå i dybden og ikke bare svare ja- og eller nei.

Jeg valgte å intervju en pedagogisk leder som har jobbet i en barnehage hvor det var veldig mange familier fra forskjellige land, og en pedagogisk leder som jobber i en barnehage med nesten bare norske. Dette fordi jeg synes det er interessant å se om de arbeider med foreldresamarbeid på samme måte eller ikke. Grunnen til at jeg valgte å intervju pedagogiske ledere er fordi problemstillingen min refererer til denne stillingen og på grunn av at det er de som forholder seg mest til det pedagogiske arbeidet og de foresatte i barnehagen.

Informant A

Informant A er noen jeg har godt kjennskap til. Hun er nyutdannet og har jobbet to år som pedagogisk leder for en barnegruppe med 3-åringer, i en barnehage i Søndre Nordstrand. 70 % av barna i barnegruppa hennes hadde minst en forelder med minoritetsbakgrunn. Det var blant annet barn med foreldre fra Øst-Europa, Asia og Latin-Amerika.

Informant B

Informant B er også noen jeg har godt kjennskap til. Hun har jobbet i barnehage i 31 år og som pedagogisk leder i 28 år. Hun jobber på avdeling med de aller minste barna i barnehagen. I den barnehagen er det nesten bare norske familier.

3.3 Beskrivelse av gjennomføring

Siden jeg kjenner informantene, ble det til at vi gjennomførte intervjuene utenom arbeidstid, hjemme hos meg. Dette gjorde at vi fikk så lang tid vi ville til å snakke om temaet. Første intervjuet var med informant A og en uke senere med informant B.

Noen ganger har man behov for å kjenne konteksten som fenomenet er en del av (Busch, 2021, s. 64). Derfor valgte jeg å starte intervjuet med innledningsspørsmål der jeg blant annet fikk vite litt om avdelingen deres og hvordan en typisk dag i barnehagen kan se ut for dem som pedagogiske ledere.

Da jeg gjennomførte det første intervjuet med informant A, valgte jeg å være litt passiv fordi jeg var redd for at hvis jeg reflekterte eller blandet meg inn så ville dette påvirke resultatene på en eller annen måte. Med dette i bakhodet, ble det til at jeg ikke stilte så mange oppfølgings spørsmål som jeg nå i etterkant ser at jeg kanskje burde gjort. Informant A klarte å reflektere fint på egenhånd, men likevel tror jeg min «innblanding» kunne bidratt til enda mer refleksjon, der informanten hadde hatt enklere for å se seg selv og sin praksis utenifra.

Med dette som erfaring bestemte jeg meg for å ikke være like passiv i intervjuet med informant B, men heller aktiv. I følge Dalland (2017) er faren stor for at spørsmålene vil styre samtalen hvis man stiller til intervjuet med ferdigstilte spørsmål (s. 63). Derfor valgte jeg denne gangen å la informanten selv styre litt hvilken vei hun ville ta intervjuet videre, der jeg stilte flere oppfølgings spørsmål. I tillegg turte jeg i større grad å slippe meg løs, grave mer og spørre mer utdypende rundt det hun hadde å komme med.

Informantene lurte noen ganger på hva jeg la i de ulike spørsmålene, og da måtte jeg prøve å utdype det på best mulig måte slik at de skulle forstå. Det var også viktig for meg å spørre om jeg har forstått dem riktig underveis for å sikre at det ikke oppsto noen misforståelser.

3.4 Bearbeiding av data

Jeg bearbeidet dataen ved bruk av systematisk meningskategorisering, det vil si at jeg splittet opp intervjuene i mindre elementer og fordelte dette på et sett med kategorier eller tema (Busch, 2021, s. 60). Siden jeg allerede hadde skrevet noe av teoridelen på forhånd, valgte jeg å sette det på et eget dokument slik at jeg kunne sammenligne det og det innsamlede materialet, side om side. Det gjorde at jeg fikk god oversikt over all dataen, og det ble enklere å sortere og kategorisere ut fra det jeg allerede hadde. Jeg leste gjennom intervjuene opptil flere ganger for å se om det var noe ny spennende informasjon jeg ikke allerede hadde fått med meg.

Underveis la jeg merke til at det ikke var all teorien jeg hadde skrevet, som var like relevant. Dette gjorde at det ble litt frem og tilbake på hvilke undertema og underliggende forskningsspørsmål problemstillingen kunne ha.

I funn og drøftingsdelen har jeg valgt å blande forklarende tekst med sitater fra informantene. Dette fordi jeg synes det da blir en fin flyt og sammenheng i teksten, som en slags fortelling. I tillegg har jeg valgt å ikke skrive sitatene fra informantene på dialekt, dette for at det skal være enkelt å tyde det som blir sagt.

3.5 Metodekritikk

Alle metodevalgene påvirker til syvende og sist undersøkelsens kvalitet. Og de bestemmer hvor mye vi kan stole på resultatene. I dette kapittelet vil jeg diskutere noen forhold som kan være med på å bestemme forskningens reliabilitet (Busch, 2021, s. 61).

Reliabilitet handler om vi kan stole på dataene som er kartlagt. Jeg utførte to intervjuer, og det er dermed ikke nok materiale til å få dekket hele sannheten. Det hadde det ikke vært om jeg gjennomførte fem intervjuer heller. Gjennom kvalitativ metode kan man ikke avdekke en objektiv virkelighet, for det er subjektivt hvordan hver enkelt barnehage samarbeider med de foresatte. Det eneste jeg kan få er en liten pekepinn og noe å gå ut fra, som jeg igjen må se på fra et fortolkningsbasert ståsted. Det er på grunnlag av mine spørsmål jeg får svar. Min evne til å oppfatte svarene, ta vare på dem, forstå dem og tolke dem, er avgjørende for om det jeg får ut av intervjuet er til å stole på (Dalland, 2017, s. 64).

Jeg noterte ned det de sa på egenhånd. Dette var kanskje ikke det mest ideelle siden intervjueren må ikke bare tolke det som sies og måten det sies på, men også registrere og tolke stemmebruk, mimikk og andre kroppslige uttrykk (Dalland, 2017, s. 67). Selv om dette ble litt vanskeligere, følte jeg likevel at jeg fikk med meg mye fordi jeg vet hvor hver enkel bokstav er på tastaturet, så jeg klarte å skrive uten å alltid se på skjermen. Informantene hadde forståelse for at det tar litt lengre tid når man noterer selv og dermed snakket de litt saktere. Det at jeg noterte, tror jeg kunne vært med på å gjøre at informantene fikk enda lengre betenkningstid på det de skulle si og kanskje de følte seg tryggere enn om det skulle vært enda en person til stede.

Her stilles spørsmålet om det jeg har tolket representerer det fenomenet jeg ønsker å vite noe om. Denne type metode vil vise både sterke og svake sider. De danner viktige premisser for analysen og indikerer hvor sterke konklusjoner som kan trekkes av datamaterialet (Busch, 2021, s. 62).

Jeg valgte å ikke sende informantene spørsmålene på forhånd, for da kunne de forberedt seg ved hjelp av teori knyttet til feltet og tenkt godt gjennom samtaleemnet generelt. Det kunne hindret muligheten for spontane, levende og uventede svar (Dalland, 2017, s.).

Jeg stilte informantene noen oppfølgingsspørsmål underveis i intervjuene, disse har jeg lagt ved i intervjuguiden i etterkant.

Når man tar i bruk intervju som en del av metoden, har man nærhet til feltet. Som nevnt tidligere hadde jeg ulike tilnærminger til de to intervjuene jeg gjennomførte. En hvor jeg var passiv og en der jeg var aktiv. Dette er noe som kanskje vises litt i funn og drøftingskapittelet, der informant B flere steder har mer utfyllende svar og sitater enn det informant A har.

Men siden jeg kjenner informantene, var de ganske tilgjengelige og åpne for å svare på eventuelle spørsmål som dukket opp underveis i forskningsprosessen også.

3.6 Personvern og etiske retningslinjer

Ifølge Dalland (2017) er det noen etiske retningslinjer man må ta hensyn til når det kommer til forskning. Forskningsetikk skal bidra til å bevisstgjøre forskerne og samfunnet generelt om etiske problemstillinger som oppstår som følge av forskning, knyttet både til resultatene av forskning og forskning som prosess (s.236). Siden jeg ikke gjorde noe opptak og skrev informantenes svar for hånd, trengte jeg ikke å søke om tillatelse fra NSD.

Informantene fikk kjennskap til både formål og tema gjennom samtykkeskjemaet jeg sendte på forhånd.

Personvern er en viktig del av forskningsetikken og derfor anonymiseres informantene. Et anonymt datamateriale består av opplysninger som ikke på noe vis kan identifisere enkeltpersoner verken direkte eller indirekte. Informantene ble informert i samtykkeskjemaet at det er anonymt. Dette er for å sikre dem om at det er trygt å dele den kunnskapen og erfaringene de sitter på, og for at de heller ikke skal være redde for at dette kan føre til skade eller unødvendige belastninger for deres del (Dalland, 2017, s. 237).

Jeg hengir ikke navn og passet på å bare skrive nødvendig informasjon om dem, som jeg føler er relevant å ha med ut fra problemstillingen min. I tillegg lot jeg informantene gå gjennom det lille jeg hadde skrevet av informasjon om dem, slik at de kunne velge å fjerne noe hvis de synes det var for avslørende. Jeg passet på å ikke skrive noe informasjon om dem i notatene mine heller slik at det ikke kan spores på noen som helst måte.

I samtykkeskjemaet sto det at det er helt frivillig og delta og at de kan velge å trekke seg når som helst under forskningsprosessen.

Noe som bør diskuteres er om man har et forhold til temaet man undersøker.

Under begrunnelse for valg av tema skrev jeg at jeg ville skrive om foreldresamarbeid fordi jeg har lite erfaring med det fra før av. Jeg har en ganske så nøytral forforståelse for dette, og jeg har hverken veldig gode eller dårlige erfaringer med det. Dermed ser jeg ikke noen grunn til at dette skal påvirke hvordan jeg tolker resultatene (Busch, 2021, s. 62).

4.0 Funn og drøfting

I dette kapitlet presenteres funnene fra de to intervjuene som ble gjennomført, deretter drøfter jeg funnene opp mot teorikapitlet som ble presentert tidligere i oppgaven. Her har jeg redusert og kategorisert det innsamlede materialet og prøvd å ta tak i de sitatene som er mest relevante og interessante i forhold til min problemstilling.

Gjennom intervjuene fikk jeg vite noe om hva informantene legger i begrepene kultur og mangfold, dette fordi jeg stilte noen spørsmål knyttet til disse begrepene. Det var viktig for meg å avklare hva de legger i det fordi man kan ha ulik forståelse for dette.

Når det kommer til kultur nevnte begge at de tenkte på folk fra forskjellige land. Likevel nevnte informant A at det ikke bare er knyttet til de ulike landegrensene, men at det også er individuelle forskjeller i hvert enkelt land igjen. I spørsmålet om hva de la i begrepet mangfold, nevnte de blant annet at det kunne handle om mennesker med ulik bakgrunn, etnisitet, funksjonsevne, kjønn og seksualitet.

4.1 Det generelle foreldresamarbeidet

Jeg spurte informantene hva de tenker et ideelt foreldresamarbeid bygger på.

Begge informantene var veldig tydelige på at de synes et godt foreldresamarbeid først og fremst bør handle om en felles forståelse for at det er barnet som er i fokus og alt vi gjør skal være for barnets beste.

I tillegg nevnte de kommunikasjon som en grunnleggende faktor for et fungerende samarbeid.

Informant B mente at det er viktig å avklare forventninger og krav. *«I den første foreldresamtalen jeg har med foreldrene, bruker jeg å spørre dem om deres forventninger til oss som ansatte og barnehagen generelt. I tillegg bruker vi å fortelle dem våre forventninger til de som foreldre. Det er fint å avklare sånn med en gang, for man kan ikke vite hva noen ønsker seg med mindre man snakker om det. Denne samtalen er kanskje spesielt viktig med de foreldrene som aldri har hatt barn på avdelingen vår før»*. Ifølge Myrann (2021) er denne oppstartsamtalet et godt grunnlag for første etablering av barnehage-hjem-samarbeidet, for

det er denne samtalen som forteller foreldrene noe om de vil komme til å bli verdsatt og respektert i dette samarbeidet (s. 80).

«De har sjeldent noe annet å komme med enn at de vil at barna deres skal trives, ha det bra og få venner da».

Likevel synes informant B det er like viktig med den uformelle kontakten med foreldrene. *«Det er gjennom de dagligdagse samtaler man virkelig får muligheten til å bygge gode relasjoner og skape tillit til hverandre. Tillit kan skape åpenhet som igjen gir forståelse».*

Det informant B uttaler seg om her kan knyttes til Thoresen (2017) sin teori om at nettopp det å avklare forventninger man har til hverandre gjør at man kan slippe unødvendige misforståelser og konflikter. Glaser (2023) poengterer også at dette er noe som er viktig å ta opp, men at det også er nødvendig å oppdatere seg gjennom de dagligdagse samtaler med foreldrene (s. 153).

Da jeg spurte informantene om de hadde opplevd noen uenigheter med de foresatte, når det kommer til hvilke verdier som hører til i en barnehage og ikke. Svarte informant A at det var en far på avdelingen som hadde skrevet en e-post til styrer om at han ikke likte at de hadde et pride-flagg hengende i flaggstanga, og at hvis de ikke tok det ned så kom han til å gi barnehagen et dårlig rykte. Styreren ville unngå dette og bestemte seg dermed for at barnehagen bare måtte adlyde hans ønske. Informant A mente situasjonen kunne blitt håndtert annerledes.

«Det var flere ansatte i barnehagen som var skeive så noen foreldre trodde sikkert vi skulle presse skeivheten over på barna og at det var en slags agenda vi hadde. Det hjalp ikke at styreren valgte å ta ned regnbueflagget for da følte det som at faren fikk rett om at dette ikke hører til i en barnehage».

I dette tilfellet var det styreren som måtte forholde seg til faren, og ikke informanten som pedagogisk leder, likevel bestemte jeg meg for å spørre henne hvordan hun ville håndtere situasjonen i stedet. Da sa hun at hun ville prøvd å anerkjenne farens frustrasjon.

«Men hvis et barn hadde spurt meg om en gutt kan gifte seg med en gutt, så hadde jeg sagt sannheten, for i Norge så er det slik at det er den norske loven som gjelder, og her er det lov å gifte seg med noen av samme kjønn. Vi forbereder barna på et liv i det norske samfunnet og vi tenker at det er viktig å lære barna om mangfold, toleranse og nestekjærighet». I tillegg

nevnte hun at hun ville referert til rammeplanen der det står at personalet skal lære barna om akkurat dette (Utdanningsdirektoratet, 2017, s 9.).

Hvor lett man lar seg påvirke i den ene eller andre retningen, vil jeg tro handler om hvor mye en verdi har betydning for individet. Siden faren i dette tilfellet sa at han kom til å gi barnehagen et dårlig rykte hvis barnehagen ikke tok ned pride-flagget, tenker jeg at dette betydde såpass mye for han siden han var villig til å sette samarbeidet på spill.

Informant B kunne fortelle at det ikke var alle foreldrene som ville at barna deres skulle sove i barnehagen selv om de er småbarn. *«Vi prøver å imøtekomme foreldrene sine ønsker, men samtidig må vi tenke på barnets beste. Tidligere har vi kanskje latt foreldrene styre det, også har det fått gått som det har gått på en måte, mens nå har vi blitt flinkere til å stå for det vi tror på i barnehagen, og vist til forskning og rammeplanen der det står at barna skal få tid til hvile i barnehagen».*

Begge informantene sa at de blant annet ville referert til rammeplanen og forskning. Ifølge Myrann (2021) er dialogen når det oppstår uoverensstemmelser grunnleggende for å kunne komme til kjernen av problemet (s. 76). Lar man bare problemet ligge, kan det oppleves ubehagelig å måtte møte hverandre igjen og det kan gå utover relasjonen man har til hverandre. Våger man å ta det opp og å snakke om det kan det føre til at begge parter føler de har fått en avslutning på det hele, der alt som kan bli sagt er sagt.

Her virker det som at informantene mener at barnehagens verdigrunnlag burde stilt sterkere enn foreldrenes egne meninger i disse tilfellene. Det informantene uttaler seg om her kan støttes av rammeplanen om at barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid.

Samtidig står det rett under at barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet (Utdanningsdirektoratet, 2017, s. 7).

4.2 Pedagogens holdning og kompetanse i samarbeid med flerkulturelle familier

Da jeg spurte jeg informantene om de jobbet noe med de ansattes holdninger når det kommer til foreldresamarbeid og kulturelt mangfold, ristet informant A på hodet, flirte og sa nei.

«Men det er sikkert fordi normen i barnehagen min var å ha en flerkulturell bakgrunn og dermed følte vi kanskje ikke at det var så nødvendig sånn sett. «Samtidig elsker jeg at det er så mange forskjellige kulturer rundt oss, så det burde jo feires».

Informant A fortalte at hun etter hendelsen med faren hadde foreslått til styreren at de kunne få besøk av «Rosa Kompetanse» som holder kurs om mangfold, men at hun opplevde å ikke få noe særlig respons på det. *«Jeg tenkte at hvis de ansatte får mer kunnskap så kan de føle seg tryggere på seg selv i møte med foreldrene, hvor de kan vise at det ikke er farlig med den type mangfold».* Det informantene snakker om her tenker jeg kan knyttes til det Larsen & Slåtten (2019) skriver om at det er lurt å oppdatere seg selv og resten av personalet sin kompetanse. Det trenger ikke å være fordi personalet ikke har kunnskap om temaet fra før av, men kanskje det blir enklere for de ansatte å forklare sine vurderinger gjort ovenfor barna, og hvorfor de tenker mangfold og nestekjærlighet er viktige verdier som barna burde lære mer om (s. 248).

Informant B sa at de ikke jobbet så mye med det fordi majoriteten i barnehagen har norsk kulturell bakgrunn, men at hun forsto at norske seg i mellom også kan være mangfoldige og ha ulike verdisyn.

Selv om de sa at de ikke jobbet noe særlig med de ansattes holdninger når det kommer til foreldresamarbeid og kulturelt mangfold, valgte jeg å spørre informantene om hvilke holdninger de synes det er viktig å ha i samarbeid med foreldre med ulike verdisyn.

Begge nevnte at de synes det er viktig at man klarer å respektere andre sine synspunkter og verdier. Ut fra dette valgte jeg å spørre dem om hva de legger i det å respektere noen.

Ifølge Skoglund (2019) betyr ordet respekt «å se nøye etter» eller «å se om igjen». Å være respektfull utfordrer til å se bedre etter i møte med seg selv og andre (s.189). Informantene hadde en nokså lik forståelse for hva de mener respekt innebærer. De forklarte blant annet at det handler om å prøve å forstå seg på den andre parten. Dette kan knyttes til Deardorff sin teori om veien til interkulturell kompetanse, der det å være åpen- og å se ting fra andres perspektiver er en god start (Dypedahl & Bøhn, 2017, s. 17).

Informant A *«man må tenke at ikke alle har levd akkurat ditt liv, og har dem samme erfaringene. Det er ikke bare din måte som er riktig og alle andre som gjør feil»*. Ut fra dette virker det for meg som at informant A mener at man må prøve å forstå seg på andre gjennom en kulturrelativistisk holdning slik Sand (2020) beskriver det, der man klarer å se egenverdien i hver enkel kultur (s. 85).

Informant A *«Det er ikke alt man trenger å forstå for at man skal kunne respektere det»*.

Informant B *«Folk er forskjellige og det må vi bare finne oss i på en måte»*.

I spørsmålet om hvordan informant A ville håndtert situasjonen med faren som ikke var fornøyd med at barnehagen hadde et pride-flagg hengende i flaggstangen, la hun vekt på at hun hadde kommet til å anerkjent den foresatte sine følelser. Ifølge Myrann (2021) er anerkjennelse et viktig element i gode mellommenneskelig relasjoner (s. 44), og Skogland (2019) poengterer at anerkjennelse er sterkt knyttet opp mot det å respektere noen, noe informantene selv mente var viktig i relasjon med foreldre med ulike verdier.

Jeg valgte å spørre informantene om deres styrker i møte med konflikter eller vanskelige situasjoner.

Informant A fortalte at hun fikk vite hvem av foreldrene som hadde sendt inn klagen om pride-flagget, og at hun ble lei seg da hun fikk vite at de skulle ta det ned. Ifølge Bergersen (2017) er verdiene våre sterkt knyttet til våre egne følelser og derfor kan det være vanskelig å distansere seg fra sine egne følelser i en samtale om hvilke ting som har verdi (s. 18).

Informant A fortalte at hun likevel følte at hun klarte å møte faren på en fin måte i etterkant, der hun prøvde å skille sak fra person.

Dette er noe også informant B føler hun er flink til når det oppstår vanskelige situasjoner. *«Jeg er rolig og saklig, og tar opp ting på en fin måte. Hvis det først blir litt følelsesladd så passer jeg på å referere til meg selv eller barnehagen i stedet for å si «du sånn og sånn», for da kan de føle at de blir angrepet, og fort gå i forsvar. Samtidig pakker jeg det ikke inn på noen som helst måte fordi jeg vil jo at foreldrene skal forstå akkurat det jeg prøver å formidle»*. Dette er noe som kan støttes av teorien til Myrann (2021) der det står at det å benytte seg av jeg-språk kan bidra til mer konstruktiv kommunikasjon, der man unngår å tilskrive den andre intensjoner eller egenskaper, og kanskje unngår unødig eskalering av konflikten (s. 76).

Informant A sa «*Det er alltid lov å spørre har jeg forstått deg riktig nå?*»

Likevel mente informant B at foreldrene må ha en forståelse for at barnehage og hjem ikke er det samme. «*Det kan være vanskelig å ta hensyn til alle hele tiden og det føler jeg noen gang foreldre ikke forstår. Det er ikke bare barnet deres det handler om i barnehagen, men en hel gruppe. Likevel prøver vi å strekke oss så langt det lar seg gjøre.*».

Jeg spurte informantene litt om deres rolle når det oppstår uenigheter og om de noen gang har unngått å ta opp noe fordi de synes det har vært ukomfortabelt.

Informant A sa at hun ikke har unngått det, men at noen ganger kunne hun spørre noen av de andre ansatte om de kunne tatt det i stedet fordi det er alltid hun som har måtte tatt opp ting hver eneste gang.

Informant B fortalte at det i hovedsak var hennes rolle å ta opp ting med foreldrene, og ta de litt vanskelige samtalene. «*Foreldrene kommer ofte til meg med problemene sine, jeg vet ikke om det er fordi de vet at det er jeg som har «hovedansvaret», men jeg håper det er fordi de føler seg trygge nok på meg til å dele tankene og meningene sine. Det føles naturlig at det er jeg som skal ta det opp med dem, når det uansett er meg mange av de kommer med problemene sine til.*» «*Hadde jeg latt noen andre ansatte ta det, kan det hende foreldrene hadde følt seg litt eksponert siden da vet de at de har vært et samtaleemnet.*».

Informant B sa hun håper foreldrene tar opp ting med henne fordi de føler seg trygge nok. Da gjør hun det Myrann (2021) sier, om at man som barnehagelærer kan velge å se på uenigheter som en tillitserklæring, der foreldrene opplever relasjonen sterk nok til å våge å ta det opp (s. 77).

4.3 Foreldrenes posisjon og kapital – hvem sitter på makten?

Hvilken makt og posisjon foreldrene har i barnehagen avhenger av barnehagens klima og personalets evne til å møte og involvere de ulike foreldrene (Glaser, 2023, s. 142). Derfor bestemte jeg meg for å spørre informantene om hvordan de la til rette for at de foresatte skulle få medvirkning på innholdet i barnehagen.

Informant A sa at de aldri spurte de foresatte om hva de skulle gjøre i barnehagen, men at de kunne komme med forslag på eget initiativ.

Informant B kunne fortelle at de er med i en læringsløype hvor de jobber med inkluderende læringsmiljø der ett av temaene var foreldresamarbeid og deres rett til medvirkning i barnehagehverdagen. *«Vi har hatt et foreldremøte der foreldrene fikk i oppgave å skrive ned forslag til innhold i barnehagehverdagen, også tok vi med oss dette til ledermøtet for å sammenfatte alle forslagene fra alle avdelingene, og for å se hva som var relevant å gjennomføre og ikke».*

Som nevnt tidligere kan det være vanskeligere for familier med en annen kulturell kapital å få innpass i barnehagen hvis de ansatte har en holdning om at de er vanskeligere å samarbeide med (Glaser, 2023, s. 143). Ut fra dette valgte jeg å spørre om det var noe forskjell på hvordan de samarbeider med foreldre med norsk bakgrunn kontra de som kom fra andre land.

Da svarte informant A at hun ikke trodde det var noe særlig forskjell, hvert fall ikke som hun kunne tenke seg. *«I så fall er det bare fordi de har et annet språk, så vi må passe på at det ikke oppstår noen misforståelser».*

Informant B sa *«Jeg tenker nesten samarbeidet er viktigere med de som ikke er norsk kulturelle siden de kanskje trenger forklaring på en del og fordi det som oftest er flere ting de lurer på, så sånn sett krever det mer samarbeid».*

Informant B poengterer at det er viktig å samarbeide med de som ikke har den norske kulturelle kapitalen. Samtidig virker det som hun tenker slik som Glaser beskriver det om at de som kan kodene for norsk barnehageliv oppfattes som mer lettvinne fordi de har den «riktige» kulturelle kompetansen (Glaser, 2023, s.143).

Jeg spurte informantene om de opplevde at det er noen av foreldrene som har en sterkere posisjon i foreldregruppa enn andre.

Informant A sa at det gjerne er de foreldrene som er sosiale og ekstroverte som kanskje får best kontakt med personalet som igjen gjør at de muligens har lettere for å si meningene sine. *«Noen foreldre synes det er ubehagelig å møte oss, og det er gjerne de det er litt bekymringer rundt». «De vil bare komme seg vekk på en måte, og jeg har nesten måttet løpt etter noen foreldre for å få kontakt med dem».*

Informant B «Njaa, jeg er ikke helt sikker men det er jo alltid noen som roper høyere enn andre».

Informantene gir uttrykk for at det kanskje er en liten maktforskjell mellom de ulike foreldrene, men at det ikke er noe som tyder på at disse maktforskjellene er knyttet til hvilken kulturell bakgrunn de foresatte har. De tenker at det heller handler om hvem som er ekstroverte og hvem som «roper høyest».

Da jeg spurte om de har lært noe av eller skulle ønske de hadde gjort noe annerledes i samarbeid med foreldre med ulike verdisyn, sa informant A *«Jeg har lært at jeg kanskje har flere fordommer enn jeg trodde. Jeg tenkte at familier som var andregenerasjons innvandrere eller sånne ting skulle ha mindre til felles med barnehagene sine retningslinjer og mine verdier på en måte, men det stemte nødvendigvis ikke. Det var ikke de foreldrene som jeg trodde skulle være utfordrende som var det».*

Ut fra det informant A forteller her, tolker jeg det slik at det hovedsakelig er de med norsk kulturell bakgrunn som sier ifra om det skulle være noe de er uenige i, eller misfornøyd med. Hvis jeg ser dette i sammenheng med spørsmålet jeg stilte ovenfor om det er noe maktforskjell mellom foreldrene, er det nok de foreldrene med den norske kulturelle bakgrunnen som gjerne er de som er mest ekstroverte. Om det er fordi de føler seg komfortable og trygge nok til og faktisk si det de mener, er ikke godt å si. Kanskje det kan ha noe å gjøre med at de som oftest er bedre kjent med de norske normene og verdiene, og tenker at de uansett har lett for å finne noen likesinnede blant personalet og resten av foreldregruppa. Hvis det er dette som er tilfellet, kan det knyttes til det Becher (2006) sier om at personer har ofte lett for å søke kontakt med dem man tror er i samsvar med egne meninger og holdninger (s. 97).

Informant B sa at hun skulle ønske hun var mer nysgjerrig i forhold til hva foreldre med ulik kulturell bakgrunn vil de skal gjøre i barnehagen, slik at de hadde fått mer medvirkning på barnas hverdag, og barnehagens innforståtte verdier kunne blitt utfordret. *«Det hadde kanskje*

skapt mer forståelse blant personalet og barnegruppa, ja at det finnes andre verdier og synspunkter og sånne ting». «Samtidig er det foreldre som selv har sagt at de ønsker å integreres for å bli norske».

Her viser informanten at hun gjerne vil ha den kulturrelativistiske og ressursorienterte tilnærmingen slik Sand (2020) beskriver det (s. 85), men at det kanskje ikke alltid er nødvendig å ta det i bruk hvis foreldrene selv ikke ønsker å være/gjøre noe annerledes.

Da jeg spurte informant B om hvorfor hun tror de har lyst til å integreres, svarte hun «*Nei kanskje de har lyst til å bli mest mulig lik resten da, fordi de ikke vil bli sett på som noe annerledes eller spesielle*». Dette kan knyttes til Seeberg (2006) sin teori om at når man samhandler med folk med ulike kulturer så er det ofte forskjellene som etterspørres og ikke det man har til felles, og dermed kan de fort føle seg annerledes og utenfor fellesskapet (Becher, 2006, s. 98), og derfor vil minoriteten heller velge å oppnå den kulturelle og sosiale kapitalen som majoriteten har. For å oppnå dette kan det være at de legger all sin tillit til personalet fordi de tenker at de vet hva de gjør eller de vet hvordan ting fungerer rundt her, og hvis de vil være mest mulig lik resten så må de bare følge etter.

Informant B «*Jeg burde kanskje referere til dem på en annen måte fordi jeg mener ordet «de, dem» kan skape et unødvendig skille mellom oss. Jeg vet ikke helt hvordan jeg skulle ordlagt meg annerledes heller for det er jo den enkleste måten å forklare det på*». Her virker det som at informanten uttaler seg om det samme som Thun (2015) forklarte om at begrepet kultur også kan brukes til å definere det norske «vi», og at det skaper en grensemarkør – både til å inkludere og ekskludere (Larsen & Slåtten, 2019, s. 59).

5.0 Oppsummering og avslutning

Målet med denne oppgaven var å finne ut av hvordan pedagogiske ledere samarbeider med foreldre med ulike verdisyn.

Ut fra denne forskningsprosessen får jeg to pedagogiske ledere sine perspektiver. Jeg synes det er viktig å nevne at her er det noen som har makt til å snakke og mene noe. Kanskje hadde det vært en helt annen historie om problemstillingen min hadde referert til hvordan foreldrene opplever samarbeidet? Derfor er det viktig å tenke over at det ikke finnes bare en sannhet, men flere som kan leve ved siden av hverandre.

Det virket som at informantene var veldig gode på å gå inn i seg selv og sine holdninger. De hjalp meg med å kartlegge noe av deres barnehagekultur, og stilte seg selv kritisk til eget samarbeid i møte med foreldre med ulike verdisyn. De snakket både om de positive og negative sidene ved det arbeidet de utfører. Dette gjorde at jeg fikk materiale med mening og som jeg synes det var veldig interessant å reflektere over i etterkant.

Foreldresamarbeid er et komplekst tema. Det er forskjellig hvordan hver enkelt barnehage jobber med det. Likevel virket det som at informantene i dette tilfellet hadde mye av de samme holdningene og tankene om hvordan de på best mulig måte kan samarbeide med foreldre med ulike verdisyn. Det virket ikke som at informantene enten bare hadde en ressursorientert tilnærming, eller en problemorientert tilnærming til foreldresamarbeidet, men heller litt av begge deler.

Dette kan nok sees på flere måter. Kanskje det kan ha en sammenheng med at rammeplanen kan være litt vag i blant også, og da er det ikke rart om man som pedagogiske leder blir usikker på hva man skal tillate og ikke, og hvor langt barnehagens verdigrunnlag kan tøyes for å imøtekomme foreldrenes krav.

Informant B nevnte at det ikke alltid er mulig å tilfredsstille og gjøre alle til lags hele tiden, men at de skulle prøve så langt det lot seg gjøre. I følge Myrann (2021) vil man i møte med noen som har andre verdier enn seg selv, risikere at den ene parten må godta noe som går på akkord med egne verdier (s. 76). I informant A sitt tilfelle med faren som ikke var så fornøyd med at de feiret pride, vil det kanskje være vanskelig å komme med en kompromiss fordi det virket som at dette var noe han hadde sterke meninger om.

Mens i informant B sitt tilfelle, var det at foreldrene ikke ville at barna skulle sove i barnehagen kanskje heller en interessekonflikt der man kan tøyse og bøye litt på både foreldrenes og personalets toleranse og grenser. Der blir de kanskje heller aldri helt enige, men kanskje man kan klare å finne en relativ grei løsning likevel.

Men kanskje det at rammeplanen er litt vag, nettopp er det som gjør det mulig å inngå kompromisser også (Myrann, 2021, s. 76).

Som nevnt av Sand (2019) i teorikapittelet under holdning og kompetanse, så er det mange som tenker at flerkulturell pedagogikk kun gjelder minoritetene og at det derfor ikke jobbes så mye med i barnehager der majoriteten er norske (s. 237). Likevel tolker jeg ut fra de to intervjuene jeg gjennomførte at det ikke spiller noen rolle hvor mange familier det er med ulik kulturell bakgrunn, det virker som det ikke jobbes nok med det blant personalet likevel. Enten var det for mange familier med ulik kulturell tilhørighet til at de synes det var vits eller så var det for lite.

Det handler nok ikke om at de ikke har lyst til å jobbe med det. Informant A jobbet i en barnehage hvor det var mange flerkulturelle familier og dermed tenker hun at det uansett er en naturlig del av hverdagen. Og på informant B virket det bare som at hun ikke hadde tenkt så mye over det i en ellers hektisk arbeidsdag der det er mye annet det skal legges til rette for også. Likevel synes jeg dette var et veldig interessant funn og det gjør at jeg lurer på om det er dette som er realiteten i andre barnehager i Norge også?

Myrann (2017) mener anerkjennelse er grunnleggende for å få til et samarbeid. Anerkjennelse blir et tegn på at man respekterer foreldrene, deres opplevelser og standpunkt. Her «testes» en på om en virkelig anser foreldrene og en selv som likeverdige samarbeidspartnere, der begge parters opplevelser teller med (s. 77). Gjennom intervjuene virker det for meg som om dette er noe informantene også streber etter å oppnå i praksis.

Så kanskje er det utfordrende å samarbeide godt med foreldre som har andre synspunkter og verdier enn seg selv. Hadde informantene synes samarbeidet med foreldrene bare hadde vært enkelt, ville dette kanskje tydet på at de ikke har blitt utfordret nok. Utfordringer kan ifølge Myrann (2017) fungere som dynamiske elementer som kan føre til positive konsekvenser (s.77). Kanskje er det bare bra at man som profesjonell blir utfordret på flere områder der man stadig må reflektere over egne innforståtte verdier.

Det sies at man skal finne felles lekereferanser for barna i barnehagen slik at alle skal ha like muligheter for å inkluderes inn i leken og fellesskapet (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 20). Det kan tenkes at dette er noe som gjelder for de voksne også. Vi skal ikke late som at vi alle er like, for slik informant B sa «vi er forskjellige og det må vi bare finne oss i på en måte».

De sa at de ikke jobbet så mye med personalets holdninger når det kommer til det kulturelle mangfoldet. Likevel ga informantene uttrykk for at de har noe av den interkulturelle kompetansen som Deardorff snakker om, der de prøver å være ydmyke. Kanskje dette viser at det egentlig ikke handler så mye om i hvor stor grad man jobber med det, men at det heller handler om relasjonskompetanse og det å være et godt medmenneske, der man klarer å se folk for den de er, og hvor verdifulle de også er.

Foreldrene og de ansatte i barnehagen har som regel et felles mål, nemlig barnets beste. Kanskje er det ulike tanker om hvordan man kommer seg dit, men gjennom blant annet dialog slik informantene nevnte, der man er bevisst seg selv og sine holdninger, vil kanskje samarbeidet være på god vei i riktig retning.

6.0 Litteraturliste

- Becher, A., A. (2006). *Flerstemmig mangfold: Samarbeid med minoritetsforeldre*. Fagbokforlaget A/S Vigmostad & Bjørke AS.
- Bergersen, A. (2017). *Global forståelse. Barnehagelæreren som kulturell brobygger*. Fagbokforlaget.
- Busch, T. (2021). *Akademisk skriving. For bachelor- og masterstudenter* (2. utg.). Fagbokforlaget.
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Dypedahl, M., & Bøhn, H. (2017). *Veien til interkulturell kompetanse*. (2. utg.). Fagbokforlaget.
- Glaser, V. (2023). *Foreldresamarbeid. Barnehagen i et mangfoldig samfunn* (3. utg.). Universitetsforlaget.
- Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift for rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir. <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>
- Larsen, A, K., Slåtten, M, V., (2019) *En bok om oppvekst*. (5. utg.) Fagbokforlaget.
- Myrann, M., K. (2021). *Foreldresamtalen. Kommunikasjon og relasjon mellom hjem og barnehage*. Cappelen Damm Akademisk.
- Sand, S. (2020). *Ulikhet og fellesskap: flerkulturell pedagogikk i barnehagen*. Cappelen Damm Akademisk.
- Skoglund, R., I. & Åmot, I. (red.). (2019). *Anerkjennelsens kompleksitet i barnehage og skole*. (2. utg.). Universitetsforlaget.
- Statistisk Sentralbyrå (2023, 06. mars). *Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre*: Hentet 11. mars 2023 fra <https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/statistikk/innvandrerforeldre-og-norskfodte-med-innvandrerforeldre>

Thoresen, T., I. (2017). *Foreldresamarbeid i barnehagen. Til barnets beste*. Cappelen Damm Akademisk.

7.0 VEDLEGG

7.1 Vedlegg 1: Intervjuguide

INTERVJUGUIDE

Tema: Foreldresamarbeid, forskjeller og ulikheter

Problemstilling: Hvordan samarbeider pedagogiske ledere med foreldre med ulike verdisyn?

Informanter: To pedagogiske ledere

Innledningsspørsmål

Hvilke erfaringer har du med å jobbe i barnehage?

Hvor mange barn og ansatte er det på avdelingen du jobber/har jobbet?

Fortell om barnegruppa, hva preger denne?

Fortell litt om barnehagen du jobber i, hva er bra og hva er mindre bra?

Hvordan ser en typisk dag i barnehagen ut, for deg som ansatt?

Foreldresamarbeid

Fortell litt om foreldresamarbeidet dere har i barnehagen

Hva er utfordringene?

Hvilke betydning tenker du holdninger har for kvaliteten på et foreldresamarbeid? Og hva tenker du et ideelt foreldresamarbeid bygger på?

Føler du at du/dere er gode på å opprettholde den uformelle kontakten med foreldrene, slik som i bringe- hente situasjoner for eksempel? På hvilken måte?

Hvordan legger dere til rette for at de foresatte får medvirke til innholdet i barnehagen?
(Barnehageloven § 4 Foreldreråd og samarbeidsutvalg)

Hva tenker du er de viktigste egenskapene å ha i et foreldresamarbeid?

Foreldresamarbeid og kultur

Hvis jeg sier ordet kultur, hva tenker du på da?

Enn med mangfold?

Er det noen utfordringer knyttet til foreldresamarbeid med foreldre som har en annen bakgrunn enn den typisk norske? Fortell om dette

Holdning og kompetanse

Hvordan jobber/jobbet du med de ansattes holdninger når det kommer til foreldresamarbeid og mangfold?

Har dere opplevd noen uenigheter med foreldrene, når det kommer til hvilke verdier som hører til i en barnehage og ikke?

hva endte dere opp med å gjøre eller hvordan ville du håndtert denne situasjonen?

Hva er dine styrker i møte med konflikter eller vanskelige situasjoner?

Har du noen gang unngått å ta opp noe med de foresatte, fordi du synes det var ekkelt?

Føler du det er noen foreldre som har sterkere posisjon i foreldregruppa enn andre? I så fall på hvilken måte og hvorfor tror du det er slik?

Avslutningsspørsmål

Er det noe du føler du kunne ha gjort annerledes i samarbeid med foreldre med ulike meninger og synspunkter?

Er det noe du har lært av å samarbeide med mangfoldige familier?

Er det noe du vil tilføye?

7.2 Vedlegg 2: Samtykkeskjema

DronningMaudsMinne
HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

«[Pedagogiske ledere i samarbeid med foreldre med ulike verdisyn]»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et bachelorprosjekt hvor formålet er å finne ut hvordan pedagogiske ledere samarbeider med foreldre med ulike verdisyn. I dette skrivet gir jeg/vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med intervjuet er å gå i dybden for å finne relevant data til min forskning. Senere skal jeg analysere det innhentede materialet.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta på dette prosjektet, innebærer det at du blir intervjuet. Det vil ta deg ca. 45 minutter. Intervjuet inneholder spørsmål knyttet til din erfaring med å jobbe i barnehage, litt om barnehagen du jobber/jobbet i, og foreldresamarbeid generelt og din rolle opp i dette.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg/vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg/vi har fortalt om i dette skrivet. Jeg/vi behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Prosjektet skal avsluttes [28.04.2023].

Med vennlig hilsen

Veileder:

Paal Eckoff Salvesen & Børge Iversen

Student:

Marianne Hjelkrem

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet [*Pedagogiske ledere i samarbeid med foreldre med ulike verdisyn*]. Jeg samtykker til:

- å delta i (*sett inn aktuell metode, f.eks. intervju, spørreskjema, observasjon*).

Dato: .....

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg/vi ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.